

Savio Domonkos
A ministránsok védőszentje

Az eredeti mű címe és kiadója:

© Provinzialrat der Salesianer Don Boscos,
Hagenmüllergasse 31, 1034 Wien

Text: Walter Krieger

Titelbild: Aquarell-Tusche Zeichnung von Claus Jochen Kapolke

Fordította: *Dr. Liptay György*

© 1983 OPUS MYSTICI CORPORIS Verlag

Boltzmannngasse 14. A—1090 Wien. Verlags-Nr.: 261

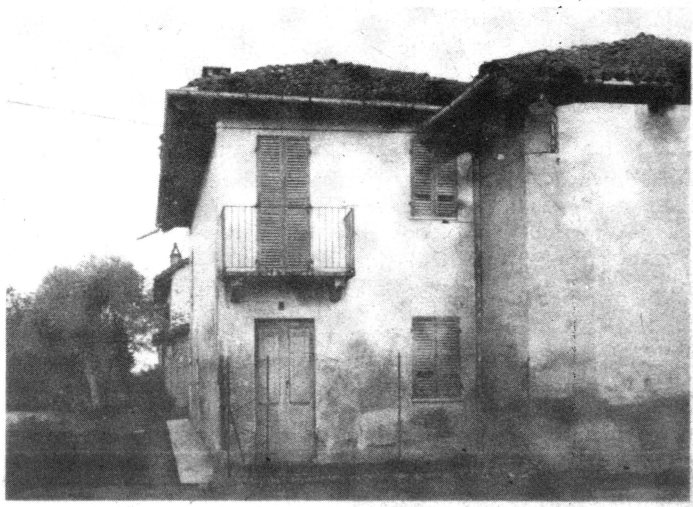
Satz: im Eigenbetrieb des Verlages

Druck: Vikár Úrge Alajos

Savio Domonkos

**A ministránsok
védőszentje**

Szüllőháza Rivában

Az első évek

Savio Domonkos 1842. április 2.-án született az északolaszországi Riva nevű falucskában. Apja, Savio Károly, kovácsmester volt. Édesanyja, Brigitta mint varrónő segített kenyeret keresni. Domonkos kétéves volt, amikor a Savio-család átköltözött Murialdoba, egy közel fekvő hegyvidéki faluba. Itt nőtt föl hat testvérével együtt Domonkos, mint a Savio-család legidősebb gyermeke.

Domonkos kis termetű fiúcska volt. Inkább gyöngé mint erős. Könnyen és gyakran ágyba kényszerítette a láz. De becsvágya szilárdságot és erőt kölcsönzött gyöngé testalkatának, így néha egészen erélyesen tudott föllépni.

Ötéves korában már rendszeresen ministrált. Ő volt a ministráns-csoportban a legkisebb és a legfiatalabb. Amikor átvitte a nagy misekönyvet az oltár egyik oldaláról a másikra, lábujjhegyre kellett állnia, hogy a nehéz könyvvel elérje az oltár magasságát, és csak igen nagy erőfeszítéssel sikerült ez a vállalkozás.

A kis Domonkos igen buzgón ministrált, a hittanórákon pedig egész odaadással figyelt. Ezért megengedték neki, hogy már hétéves korában az első szentáldozáshoz járulhasson. Ez szokatlan engedmény volt, mert akkoriban a legtöbb gyermek csak tizenégy éves korában fogadhatta először szívébe a szentségi Jézust. Az első szentáldozás csodálatos élményt jelentett Domonkosunk számára. Nagy fontosságot tulajdonított ennek az eseménynek, ezért felírta jó föltételeit egy papírlapra, hogy mindig emlékezzék rájuk:

Jó elhatározások, amelyeket én magam, Savio Domonkos írtam le 1849-ben, amikor hétéves koromban elsőáldozó voltam:

1. Gyakran megyek majd gyónni, és olyan gyakran áldozni, ahogy azt lelkiatyám tanácsolja.
2. A vásár- és ünnepnapokat külön is figyelemmel kísérem és megszentelem.
3. Jézus és Mária lesznek a jó barátaim.
4. Inkább meghalok, semhogy bűnt kövessek el.

*A templom Murialdo-ban,
ahol elsőáldozó volt*

Úton az iskolába

Az iskolabajárás akkoriban nem volt olyan egyszerű, mint manapság. Domonkosnak naponta öt kilométert kellett oda és ötöt vissza gyalogolnia hazulról az iskolába, akár meleg volt akár hideg, ha esett, ha havazott. Legtöbbször egyedül rótt a hosszú utat, néha azonban útitársai is akadtak az iskolások közül. Ilyenkor vidám volt az egész gyermeksereg. Alkalomadtán persze egy-egy gyerekes csínyt is kiagyaltak. „Rettentő hőség van” állapította meg az egyik, „kibírhatatlan lesz ma az iskolában. Menjünk inkább fürödni! Ugye Domikám, te is jössz velünk?” Egyyszer már engedett Domonkos a csábításnak, és elcsavarogott az iskolából, de most sehogysem tetszett neki. Igaz, csábító dolog ilyen örült forróságban a fürdés, de emlékezett még édesanyja dorgáló szavaira, és ellenállt.

„Gyere már, Domi!” buzdították pajtásai, „majd meglátod, hogy örülsz neki. Fürdés közben megjön az étvágy, és jó az egészségnak is.”

„Nem veszélyes ez?” szabadkozott a kisfiú.

„Persze, hogy nem. Együtt maradunk, és egyébként is tudunk úszni. Különben is mindenki ezt csinálja.”

„Ha mindenki ezt csinálja, az még nem ok arra, hogy mi is velük tartsunk. Mit szólnak mindehhez a szüleink?”

„Hallgass, te tökfejű! A szülőknek erről semmit sem szabad tudni!”

De éppen ezt nem akarta a kis Savio. Hogyan is tehetné? Becsapja talán a szüleit? Nem, erről szó sem lehet. „Nem, én nem megyek. Édesanyám azt hiszi, hogy az iskolában vagyok, és ezért az iskolába is kell lennem.”

Ezt olyan határozottan jelentette ki Domonkos, hogy erre társai fölhagytak a további rábeszéléssel. Egy darabig ugyan még gúnyos megjegyzéseket tettek, de ő nem törődött ezzel, hanem kitartott elhatározása mellett.

Igazi jó barát

Domonkos igen jó tanuló volt, de távolról sem törtető. Szívesen kölcsönadta holmiját barátainak, ha valakinek szüksége volt valamire. Nem kérte magát kétszer se, ha segíteni kellett. Iskolatársai nagyon kedvelték. Egyszer mégis megesett, hogy alaptalanul megvádolták. Öreg, nagy kályha állt az osztályterem sarkában. Azt kellett jól megtömni szénnel-fával, hogy bemelegítse a termet. Egy alkalommal Domonkos egyik meggondolatlan társa kődarabokat és hógolyókat kevert a tüzelő közé. Így meleg helyett egyszercsak gőz és füst gomolygott az osztályban.

Don Cugliero, a tanító szigorú ábrázattal kérdezte:

„Ki volt ez a haszontalan csibész?”

Az utolsó padok egyikéből jött a hang: „Savio volt!”

„Savio, te voltál?” kérdezte kissé kétkedő hangon a tanító.

Domonkos pedig lehajtotta a fejét, és hallgatott. A meglepett tanító szokatlan erős szidással kelt ki ellene, de Savio egyetlen szóval sem védekezett. A következő nap előkerült az igazi tettes, és kiderült Domonkos ártatlansága. A tanító elcsodálkozott, és maga elé hívta az igazságtalanul vádolt fiút:

„Miért nem mondtad meg mindjárt, hogy nem te csináltad?”

„Tanító úr kérem, én nem akartam Önt félrevezetni. De a tettesnek már olyan sok van a rovásán, hogy azt gondoltam, nagyobb büntetést kap mint én. Talán az iskolából is kidobják. Ezért vettem magamra tegnap, hogy én vagyok a vétkes.”

„Savio, ez igazán szép volt tőled, hogy ilyen jó barát vagy”, dicsérte a tanító.

Osztálytársaiban pedig egyre jobban megerősödött az érzés, hogy Domonkosra bármikor lehet számítani.

Don Bosco

Élt Domonkos falujától nem messze, Turinban egy Don Bosco nevű pap, aki nagyon szerette az ifjúságot. Turinban Ifjúsági otthonot létesített, amelyet „Oratórium”-nak nevezett el. Az ifjúsági otthonba olyan fiatalokat vett föl, akik városban akartak tanulni. „Fiaihoz” — sok árva gyerek is volt köztük — olyan volt, mintha csak apjuk lett volna.

Domonkos már hallott valamit Don Boscoról. Ő is szívesen tanultna. De ezt csak akkor tehetné, ha olyan valakinél élhetne, aki olyan mint Don Bosco. Domonkos szülei ugyanis szegények voltak. Don Cugliero, Domonkos tanítója már ismerte Don Boscot, és beszélt is vele a fiú ügyében.

Olaszországban ez idő tájt éppen néhány iskolai szünetnap volt. Don Bosco kihasználta a kedvező alkalmat arra, hogy őszi vándorlásra vigye a fiatalokat. Szülőfalujában, Becciben így találkozott először Don Bosco Savioval 1854. október 2-án. Don Bosco körül — mint mindig — akkor is egy csomó fiú állt, amikor odatoppant eléje édesapjával együtt Domonkos.

„És hogy hívnak téged?” kérdezte őt barátságosa Don Bosco.

„Savio Domonkosnak hívnak. Tanítóm már beszélt rólam Önnel.”

„Igazad van! Jól emlékszem rá. Mi szeretnél később lenni?”

„Szeretnék pap lenni, de előbb Önhöz szeretnék jönni az Oratóriumba, hogy tanulhassak.”

„Igen, tanulni akarsz, és pap szeretnél lenni...” ismételte magában Don Bosco.

„Kérem, vigyen engem magával Turinba! Olyan leszek mint egy ruhaszövet, és Ön legyen a szabóm. Csináljon belőlem szép ruhát a jó Isten számára!”

Don Bosco örömmel mosolygott.

„Jól van. De előbb utánanézünk, vajon megvan-e a képességed hozzá.” Azzal kezébe vett egy könyvet, fölcsapta találomra. „Tanuld meg ezt az oldal kívülről! Holnap majd eljössz hozzám, és fölmondod a szöveget!”

Kissé izgulva vette kezébe Domonkos a könyvet, és keresett magának egy csendes sarkot a közelben. Nyolc perc múlva már jött is vissza.

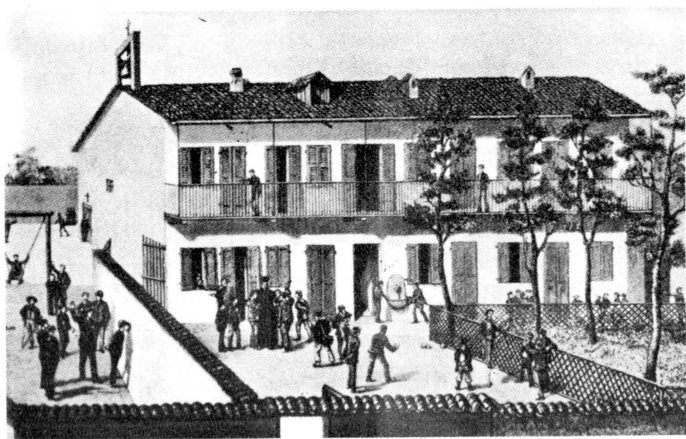
„Ilyen gyorsan?” csodálkozott Don Bosco, és kezébe vette a könyvet, hogy nézze, míg Savio szóról-szóra fölmondta az egész kijelölt oldalt.

„Brávó, Domonkos! Ilyen fiú számára mindig lesz hely az Oratóriumban!”

Azután a gyerek apjához fordult, hogy megbeszélje vele a részleteket. Domonkos pedig örömmáorban úszott, és ujjongva kiáltozta:

„Mehetek Don Boschohoz! Mehetek Don Boschohoz!”

Az ifjusági otthon. Don Bosco „Oratóriuma”

Párbaj

Rövidesen a nagyvárosba került Domonkos, Don Bosco Oratóriumába. Itt minden új volt számára, de hamarosan beleélte magát az új környezetbe, és nemsokára sok jóbarátot szerzett. Mindenki megszerette az új fiút az osztályban.

Egy alkalommal nagy veszekedés támadt Domonkos két heves vérű diáktársa között. Kölesönösen ócsárolták és sértegették egymást. Az eset végül is odáig fajult, hogy a viszálynak csak szabályos diákpárbaj vethetett véget.

Amikor Domonkosunk tudomást szerzett erről, megpróbálta kibékíteni őket. Először leveleket írt nekik, azután figyelmeztette őket, hogy fölfedi a dolgot az illetékes helyen. De mindez semmit sem használt. Domonkos törte a fejét... Tényleg nem lehet ezt az oktan párbajt megakadályozni? Végre így szólt hozzájuk: „Ha már mindenképpen párbajozni akartok, kérlek titeket, hogy legalább egy föltételt fogadjatok el tőlem.”

„Ha ez a föltételed nem akadályozza meg párviadalunkat, akkor elfogadjuk. Nos, mi a föltételed?”

„Ezt majd csak a párviadal helyén fogom megmondani.”

Tanítás után a három fiú kiment a város kapuján kívüli mezőre. Ott a két ellenfél megfelelő nagyságú köveket szedegettet magának. Majd elhelyezkedtek bizonyos távolságban egymástól.

„Mielőtt hozzáfognátok a párbajhoz, teljesítsétek előbb a föltételemet!” kiáltotta oda Domonkos, és ezzel középén termett. Kis keresztet vett elő, magasba emelte, és egy hitvalló elszántságával kiáltotta:

„Föltételem a következő: mind a kettőtök nézzen először a keresztre, és utána dobja rám az első követ!”

Egyikük, akinek a kezében már ott volt a dobásra kész kódarab, leengedte a karját, és így szólt:

„Nem, Domonkos! Nem, soha! Rád nem dobhatok követ, hisz sohasem bántottál engem!” A másik is dadogni kezdett:

„Én sem tehetem, hiszen jó barátok vagyunk!”

Szégyenpír borította el mindkettő arcát, amikor egymásra néztek. Megértették, hogy Domonkos egészen messzemenő áldozatot hozott kibékülésük érdekében. Földre dobták a köveket, és kezét nyújtottak egymásnak.

„Szent akarok lenni!”

Domonkos szent akart lenni. Ez a gondolat annyira foglalkoztatni kezdte, hogy már nem nevetett, és nem játszott együtt a bárányaival úgy, mint annak előtte. Ehelyett gondolataiba merülve sétált föl-alá az Oratórium udvarában. A különben oly vidám Domonkos hirtelen komoly fiúvá változott. Természetesen mindnyájan észrevették ezt a változást. Don Bosco ezért egyszer magához hívta:

„Domonkos, nem érzed jól magad?”

„De igen, sőt nagyon is jól érzem magam.” Azután még ünnepélyesen hozzátette: „Szent akarok lenni!”

Don Bosco pillanatnyi gondolkodás után így szólt:

„Ha szent akarsz lenni, akkor azt kell tenned, ami Istennek tetszik. Ehhez természetesen hozzátartozik, hogy szívesen imádkozzál, és többször járulj továbbra is a szentségekhez. De az Isten akarata az is, hogy vidám maradj, játsszál és mosolyogj. Mert az olyan szent, aki szomorú, az bizony nagyon szomorú szent!”

Savio megdöbbenéssel nézett Don Boscora:

„Hogyan? Ha szent akarok lenni, akkor vidámnak kell lennem?”

„Pontosan úgy, Domonkos!”

Don Bosco adott még néhány jó tanácsot neki, és végül is ezt mondta:

„Most azonban fuss, Domonkos, és játssz a többiekkel!”

Nem is kellett kétszer mondania, mert Savio már ott is volt a vidám játéknál.

„Így hát sokkal szebb és könnyebb dolog szentnek lenni, mint ahogyan ezt előzőleg gondoltam...”, fontolgatta magában, „és most már igazán szentnek kell lennem!”

Domonkos és társulata

A fiúk jól érezték magukat Domonkos társaságában. Sokszor érdekes történeteket mesélt nekik. Hamarosan figyelmes hallgatók voltak körülötte. Máskor kérdéseket tett föl, vagy találóskérdés játékot rendezett velük, főleg a hitoktatás anyagából. A győztesnek kis édességet ajándékozott.

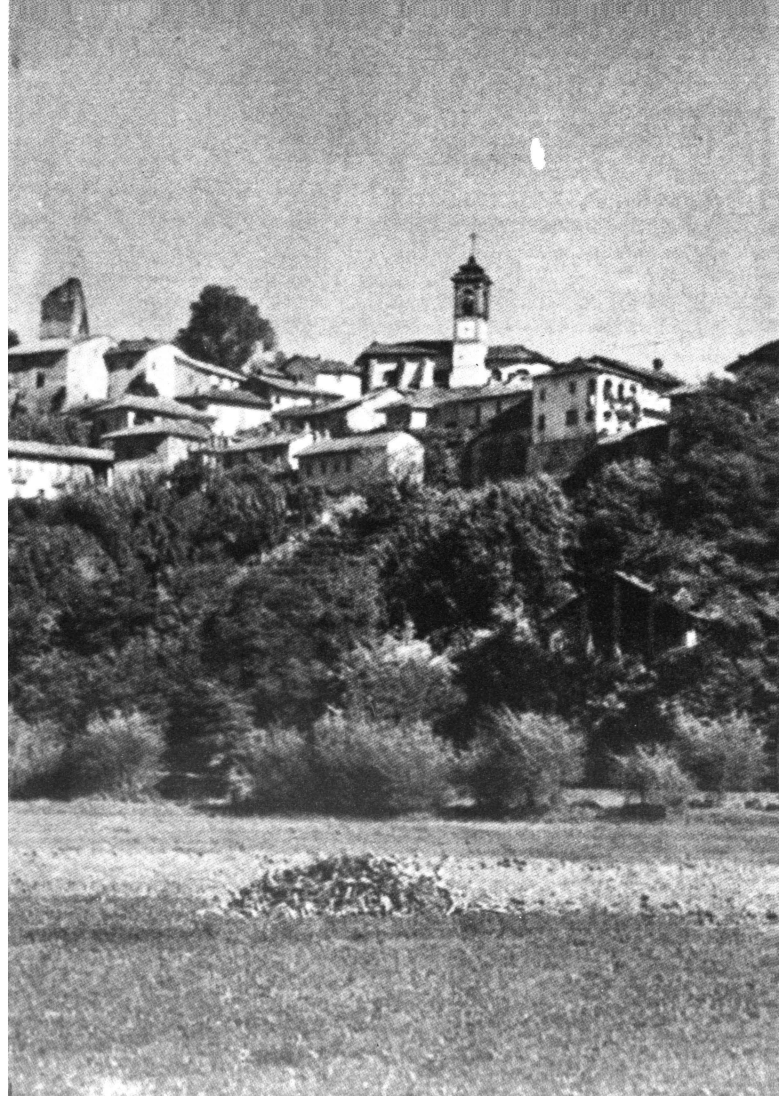
Mindenütt szolgálatkésznek mutatkozott, szívesen törődött az újonnan érkezett növendékekkel. Beszélt velük, megmutatta nekik az egész Oratóriumot, és mindenbe beavatta őket. Ha valakinek nehézsége akadt az Oratóriumban, Domonkosban jó, és megbízható barátot talált.

A jámborság Domonkos számára annyit jelentett, mint Istennek minden kapott jóért köszönetet mondani és örömét társaival megosztani. Don Bosco növendékei között élt több hasonló gondolkodású fiú. Ezek társulatba tömörültek, és hetenként gyűlést tartottak. Társulatuknak a Szűzanya iránti tiszteletből a „Szep-lőtelen Fogantatás (Immaculata) Társulata” nevet adták. Fő céljuk azt volt, hogy Don Bosco segítségére legyenek, ahol ez éppen szükséges, és derűt, vidámságot, örömet árasszanak társaik között. Minthogy pedig az öröm is ragályos, hamarosan vidámság és jókedv töltötte el az egész Oratóriumot, és egymás után alakultak hasonló célkitűzésű társulatok az intézetben.

Természetesen akadtak olyan fiúk is, akiknek ez nem tetszett. Ezekkel nem volt könnyű kapcsolatot teremteni. Domonkosnak és barátainak sokszor kellett sértegetést és egyéb kellemetlenséget is zsebre vágniuk. Nem egyszer a barátságukkal és jóhiszemőségükkel is visszaéltek. De mindezt szívesen vállalta Domonkos, ha egyiket vagy másikat közelebb tudta hozni Istenhez.

Kút a valdoccoi Oratóriumból

„Viszontlátásra a mennyországban!”

Domonkos mindig hajlamos volt betegségekre. 1857. februárjában igen válságos állapotba került. A tüdőgyulladás, és szűnni nem akaró köhögés egészen legyengítette. Don Bosco végül legjobb megoldásnak tartotta, ha hazaküldi a gyereket a szüleihez, akik akkor Mondonio helységben éltek, nem messze az Oratóriumtól. Az otthoni környezetben talán előbb gyógyul. Amikor Savio március elsején elbúcsúzott Don Boscotól és növendéktársaitól, már sejtette, hogy a halála közeledik.

Otthon az orvos megoperálta. Szülei és testvérei igen szívükön viselték a sorsát, de Domonkos egyre gyengült. Nem félt a haláltól. Erősen meg volt győződve arról, hogy hamarosan Istenhez érkezik.

„Milyen csodálatos dolog lesz ott a jó Istennél lenni!” mondta, amikor édesanyja vigasztalni próbálta.

Sokan jöttek betegágyához, hogy meglátogassák. Fáradt, de mégis vidám mosollyal köszöntötte őket: „Viszontlátásra a mennyországban!”

A helybeli plébános ellátta a betegek szentségével, és mindennap meglátogatta a kis beteget.

1857. március 9-én bekövetkezett, ami már várható volt. Savio Domonkos még nem volt egészen 15 éves, amikor meghalt.

Mondonio község,

ahol Savio Domonkos 1857. III. 9-én meghalt

Savio Szent Domonkos

Domonkos elérte célját. 1954. június 12-én XII. Pius pápa szentté avatta.

Savio Domonkos úgy élt, mint bárki más közülünk: mint vidám, derűs kedélyű, megbízható és szolgálatkész fiú. Így kapott helyet a jó Istennél, aki magához hívta. Ezt mi így fejezzük ki: Savio Domonkos szent.

Akárkiből közülünk lehet ilyen vidám szent, sőt nem is kell hozzá fiatalon meghalnunk, ha jobb az egészségünk, mint Domonkosnak volt, aki nem élt jólétben, hanem sok nehéz napot látott.

Domonkos, ez a szorgalmas ministráns és vidám fiú, a jó Istennél most mindnyájunknak jó barátja, ahogyan egykor jó barát volt a turini társak között. Ezt úgy mondjuk: ő a ministránsok védőszentje.

Szeretnénk talán mi is „szentek” lenni? Domonkos szívesen segít nekünk ebben, és egy nagyon jó tanáccsal tud szolgálni, amelyet ő maga is Don Boscótól kapott:

„A legjobb dolog, amit a földön tehetünk, a következő:

Legyünk vidámak, tegyünk jót, a verebek pedig csak hadd csipeljenek!”

*A budapesti Egyetemi templom
gyermekkkórusa Bécsben (Salesianum, Wien 3)*

IMA

*Savio Szent Domonkos,
olyan megbízható barát
és jó iskolatárs szeretnék lenni,
mint te voltál:
vidám, szolgálatkész,
és hálás mindazért,
amit a jó Istentől kapok.
És akkor én is szent lehetek.
Ámen.*